

THISTED KOMMUNE

Landbrug og Natur

10. september 2025

SagsID.: 06.02.00-K08-34-25

Medarbejder: siglun1

Tilladelse efter vandløbsloven og dispensation for naturbeskyttelsesloven til hydrologiprojekt ved Grønslet Rende

Thisted Kommune meddeler hermed tilladelse efter vandløbslovens § 17 og dispensation for naturbeskyttelseslovens § 3 til regulering/restaurering af afvandingsgrøfter på matrikel nr. 30a og 9 Ørum Klitter, Ørum. Tilladelsen og dispensationen er meddelt på baggrund af projektbeskrivelsen og de stillede vilkår.

Projektets formål

Formålet med projektet er at skabe varige forbedringer for biodiversiteten på arealet ved at genskabe naturlig hydrologi inden for projektområdet. Dette gøres ved at hæve afvandingsgrøfternes bunde, udjævne plovfure og etablere en lavning som afværgeforanstaltning. Ved gennemførsel af projektet skabes en mere naturlig afstrømning på arealet og dermed mindskes områdets udvaskning af bl.a. okker og næringsstoffer.

Vilkår

- Tilladelsen og dispensationen skal udnyttes og arbejdet udføres senest 3 år fra den dato den er meddelt.
- Projektet skal udføres som beskrevet i projektbeskrivelsen, se bilag A.
- Projektet må ikke give anledning til gener som følge af ændret vandstand hos udenforstående lodsejere.
- I projektfasen skal udvaskning og transport af sand og jord til eventuelt nedstrømsliggende vandløbstrækninger begrænses mest muligt.
- Bunden i grøfterne skal hæves fra nedstrøms- og mod opstrøms retning, for at undgå, at det okkerholdige vand fra grøfterne skubbes ud i beskyttede vandløb.
- Der må ikke tilføres jord eller muld udefra til projektområdet.
- Færdsel til projektområdet skal i videst muligt omfang ske via eksisterende veje og stier og langs med vandløbsstrækningen.
- Der må ikke ske tilstandsændringer foruden det som er indeholdt i dispensationen fra d. 10. september 2025.
- I den omkringliggende beskyttede natur må der ikke laves kørespor dybere end 10 cm.
- Retablering af arealet efter arbejdet skal ske således, at området fremstår så urørt som muligt.
- Bygherre afholder under anlægsperioden løbende tilsyn med at vilkårene overholdes.

- Bygherre kontakter eventuel berørte lodsejere.
- Bygherre er erstatningspligtig overfor eventuelle udenforstående lodsejere, der oplever tab som følge af projektets gennemførelse.

Projektets placering

Projektet er placeret på matrikel nr. 30 a og 9 Ørum Klitter, Ørum. Matrikel 30a er ejet af Thorning Ejvind Christensen og matrikel 9 af Naturstyrelsen Thy, som begge deltager i projektet sammen med Nationalparkfond Thy, som er ansøger og bygherre i projektet.

Projektet er placeret inden for Habitatområde nr. 184 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg og Fuglebeskyttelsesområde nr. 119 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg, som begge er del af Natura 2000-område nr. 43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg.

Projektarealet er omfattet af fredningen "Lyngby – Flade Sø". Det er Fredningsnævnets vurdering hvorvidt projektet kan gennemføres med hensyntagen til den gældende arealfredning.

Oplysninger og høring

Da projektet indebærer regulering af vandløb, har det været i fire ugers offentlig høring fra d. 11. august 2025 til d. 8. september 2025 jf. § 15 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (Bek nr. 834 af 27. juni 2016).

Thisted Kommune modtog 1 bemærkning mod projektet i høringsperioden. Bemærkningen er fra Museum Thy, som ønsker at blive varslet inden jordarbejdet begynder og have mulighed for at komme på besigtigelse. Dette er videregivet til ansøger.

Nuværende forhold

Projektområdet består på nuværende tidspunkt af en række afvandingsgrøfter, hvor tre af dem er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Ingen af afvandingsgrøfterne er målsat i statens vandområdeplaner 2021-2027, men leder vand til vandløbet Storkær Å og efterfølgende Ørum Sø, som begge er målsat til god økologisk tilstand i vandområdeplanerne. Vandløbene fremstår som kunstige vandløb, som er etableret for afvanding. De er vandførende, men uden det store fald, hvilket gør at vandet er meget stillestående. Derudover er vandløbene påvirket af store mængder okker, og projektområdet har været drænet og i omdrift længe. Der ses dog sumpvegetation langs vandløbene, og dele af projektområdet består af hede og eng, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Thisted Kommune besigtigede arealet den 14. august 2025

Grøfterne i projektarealet bærer alle præg af at være udrettede afvandingsgrøfter med stillestående vand, stor påvirkning af okker, og uden tydelige tegn på liv i grøfterne, og er derfor uden den store naturværdi. Dele af grøfterne er groet til i træer og buske, hvor andre var lysåbne og præget af lysesiv og græs på brinkerne. Arealet er i dag driftet med permanent græs som der tages høslæt på.

Projektforslag

Det fulde projektforslag kan ses som bilag A til denne afgørelse.

Fremtidig tilstand og konsekvenser

Natur- og miljømæssige konsekvenser

Projektet vurderes ikke at give anledning til negative påvirkninger på naturen eller miljøet i området. Udledning af okker vurderes at blive mindre efter vandløbsbunden hæves som beskrevet i projektet og

dermed mindskes okkerbelastningen af vandløbssystemet, nedstrøms projektet – heriblandt Grønslets Rende og Storkær Å. Mere naturlig hydrologi i området og mere varierende vandstandsudsving vurderes at påvirke områdets natur positivt, og da projektet samlet set vurderes til at være naturforbedrende, kan der gives dispensation til at hæve vandløbenes bund til terræn.

Vandstands- og afvandingsmæssige konsekvenser

Området vil selvsagt få en mindsket afvanding, da det er formålet med projektet at hæve vandløbsbundens kote og mindske den drænende effekt. De afvandingsmæssige konsekvenser vurderes dog jf. projektbeskrivelsen at være afgrænset til projektområdet og kun påvirke deltageres egne matrikler og ikke udenforstående lodsejeres arealer. Med tiden forventes det, at der vil genskabes naturlig afstrømning i terrænets naturlige lavning og gennem jordmatricen.

Beskyttede naturtyper

De omkringliggende arealer er registreret som beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Påvirkningen af beskyttede naturarealer er behandlet særskilt og der er d. 10. september 2025 meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at gennemføre projektet, da projektet samlet set vurderes at være naturforbedrende.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Habitatbekendtgørelsen fastsætter jævnfør §§ 6-7, krav om foreløbig vurdering af planer og projekter, der kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Projektområdet ligger inden for Natura 2000-område nr. 43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg, som består af habitatområde nr. 184 og fuglebeskyttelsesområde nr. 119.

Udpegningsgrundlaget for området er:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 184		
Naturtyper:	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtomklit (2160)	Grårisklit (2170)
	Klitlavning (2190)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Stilkeke-krat (9190)	
	Arter:	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 119		
Fugle:	Trane (Y)	Tinksmed (Y)

Inden for og umiddelbart op til projektområdet er der kortlagt klithede (2140) og grå/grøn klit (2130). Projekttiltagene ligger udenfor habitatnaturtyperne. Lavning i projektområdets nordøstlige del ligger umiddelbart op til et areal, der er kortlagt klithede (90%) og grå/grøn klit (10%). Thisted Kommune vurderer at projektet medfører en positiv påvirkning på habitatnaturtyperne, og at arealet med habitatnatur vil udvides ved gennemførelse af projektet.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af varierende størrelse, og det er ikke ualmindeligt at finde den i vandhuller, der er mindre end 100 m². Arten er følsom overfor eutrofiering og overskygning af

vandhullerne. Arten er også afhængig af rastelokaliteter i umiddelbar nærhed af vandhullerne, hvor der er gode skjulesteder. Arten er registeret flere steder inden for Natura 2000- området, herunder ved Lortpøt ca. 1,2 km vest for projektområdet. Thisted kommune vurderer at projektet vil forbedre området som levested for stor vandsalamander da projekttiltagene omfatter etablering af paddeskrab og da arealerne tages ud af drift.

Projektområdet ligger nær de kortlagte levesteder for tinksmed. Områdets store sammenhængende våde naturtyper giver gode ynglemuligheder for arten, og lokalt vurderes der ikke at være væsentlige, aktuelle trusler for artens yngleforekomster (jf. basisanalysen). Projektet vurderes at have en positiv effekt på trane og tinksmed ved at skabe større sammenhængende naturområder, og dermed forbedre området som yngle- og fourageringsområde.

Samlet set vurderes det at projektet har en positiv påvirkning på de arter og naturtyper der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Der er derfor ikke behov for at udarbejde en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter listet på direktivets bilag IV jævnfør habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1 og nr. 2. Vurderingen af om artens yngle- eller leveområder ødelægges, skal ses ud fra en bredere økologisk forståelse (vedvarende økologisk funktionalitet).

Følgende Bilag IV arter kan have levested i eller nær projektområdet: odder, spidssnudet frø, stor vandsalamander, strandtudse, birkemus, markfirben, samt trold flagermus, vandflagermus og damflagermus. Der er især registeret mange troldflagermus nær projektområdet.

Thisted Kommune vurderer at projektet ikke medfører en påvirkning på yngle- eller rasteområder for flagermus-arterne, idet projektet ikke omfatter fældning af træer, nedrivning af bygninger eller ændringer i ledelinjer i landskabet. Det vurderes at projektet medfører en forbedring af området som fourageringsområde for arterne.

Thisted Kommune vurderer at projektet har en positiv effekt på stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse, da der etableres nye levesteder for arterne. Projekttiltagene vurderes ikke påvirkes eksisterende yngle- eller rasteområder. Projektet omfatter ikke tiltag på eksisterende yngle- eller rasteområder for odder, men kan have en positiv effekt på områdets funktion som yngle- og rasteområde da arealer tages ud af drift og der etableres naturlige vandstandsforhold. Projekttiltagene omfatter ikke mulige yngle- eller rasteområder for markfirben, og projektet vurderes dermed ikke at påvirke arten. Birkemus kan have levested på de højtliggende frost- og oversvømmelsesfrie dele af arealet. Projekttiltagene udføres på de fugtige lavtliggende dele af området, og vurderes ikke at påvirke arten eller dens levesteder.

Thisted Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre en negativ påvirkning bilag IV artens yngle- eller rasteområder, og at områdets økologiske funktionalitet bevares på minimum samme niveau.

Afgørelse

Tilladelse efter vandløbslovens § 17

Der meddeles tilladelse efter vandløbslovens § 17 til regulering af vandløbet jf. § 16.

Dette er udelukkende en tilladelse meddelt efter vandløbsloven. Projektet må kun gennemføres såfremt alle nødvendige tilladelser og dispensationer er meddelt og klagefristen er udløbet. Det er ansøgers ansvar, at sikre at projektet har alle de nødvendige godkendelser og tilladelser.

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3

Thisted Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til det ansøgte. Dispensationen er givet efter lov om naturbeskyttelse § 65, idet der dispenseres fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Dispensationen vedrører alene vandløb beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Dispensationen bortfalder automatisk, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelse. Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen på 4 uger er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, må dispensationen ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet opretholder dispensationen. Klagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve klagens opsættende virkning. Se nærmere om klageregler sidst i brevet.

Fredning

Projektområdet ligger inden for fredningen Lyngby-Flade Sø. Fredningsnævnet har meddelt dispensation fra fredningsbestemmelserne d. 11. august 2025 i sag nr. FN-NJN-33-2025.

VVM-screening

Thisted Kommune har på baggrund af en VVM-screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven.

Museum Thy

Hvis der findes spor af fortidsminder under jordarbejde, skal arbejdet straks standses. Fundet skal anmeldes til Museum Thy, tlf. 97 92 05 77 jf. museumslovens § 27, stk. 2 (LBK nr. 1017 af 07. juli 2025). Eventuelle spørgsmål herom kan rettes til samme museum.

Økonomi og tidsplan

Bygherre afholder alle udgifter til anlæggelse af projektet og anlægsarbejdet forventes udført inden 1. april 2026.

Offentliggørelse

Tilladelsen meddeles og offentliggøres på www.Thisted.dk, den 10. september 2025. Klagefristen er fire uger og skal udnyttes senest den 8. oktober 2025.

Lovgrundlag

Vandløbslovens § 2 stk. 1 (LBK nr 1217 af 25/11/2019)

Lovens regler om vandløb finder også anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Vandløbslovens § 2 stk. 2

Loven finder kun anvendelse på vandløb, hvis tilstedeværelse og vedligeholdelse flere end en enkelt har interesse i. Miljø- og fødevarerministeren kan dog bestemme, at loven finder anvendelse på andre vandløb, såfremt disse optages som offentlige vandløb, jf. § 9

Vandløbslovens § 16

Regulering af vandløb omfatter ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg.

Vandløbslovens § 17

Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

Naturbeskyttelseslovens § 3 stk. 1 (LBK nr 927 af 28/06/2024)

Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m² eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljøministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

Naturbeskyttelseslovens § 63, stk 2

Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 3, stk. 1-3 , § 4, stk. 1, nr. 1, for så vidt angår anvendelse af sprøjtemidler, og § 18, stk.1.

Bemærkninger

Ved bemærkninger eller spørgsmål er du velkommen til at kontakte undertegnede på tlf. 9917 2180 eller på mail, siglun1@thisted.dk.

Med venlig hilsen

Sigrid Vodstrup Lundbye
Vandløbssagsbehandler

Klagevejledning

Afgørelsen kan ifølge Naturbeskyttelseslovens § 78 og Vandløbslovens § 80 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, må dispensationen og tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder dispensationen eller tilladelsen. Klagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve klagens opsættende virkning.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Der er også link til klageportalen fra www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. En klage skal være indsendt til klageportalen inden 4 uger efter modtagelsen af afgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den relevante myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Thisted Kommune i Klageportalen. Der er et gebyr for at indgive en klage på 900 kr. for private og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du kan betale med betalingskort ved indgivelsen af klagen i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvist medhold i klagen.

Hvis der bliver klaget, giver kommunen ansøger besked. Giver klagen ikke anledning til, at kommunen ændrer sin afgørelse, sender kommunen inden 3 uger sagens akter og kommunens bemærkninger videre via Klageportalen. Samtidig vil parterne i sagen blive orienteret herom i Klageportalen. Parterne har herefter 3 uger til at afgive bemærkninger i Klageportalen.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.

Databeskyttelse

Du kan kontakte kommunens databeskyttelsesrådgiver på mail databeskyttelse@thisted.dk, om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen. Du har ret til at klage til Datatilsynet over kommunens behandling af dine personlige oplysninger. Du kan læse mere om databeskyttelsesrådgiverens rolle på Datatilsynets hjemmeside.

Kommunen sletter oplysningerne, når opbevaringspligten udløber, og et eventuelt arkiveringskrav er opfyldt. Når oplysningerne er arkiveret eller slettet, har kommunen ikke længere adgang til dem.

Du kan læse mere om formålet med og retsgrundlaget for behandling af dine personoplysninger her [Databeskyttelse | Thisted Kommune](#)

Denne afgørelse er vedlagt:

Bilag A Projektforslag

Orienteringsliste

Kopi af tilladelsen og dispensationen er sendt pr. mail til:

- Projektejere
- Lodsejere
- Naturstyrelsen Thy: Thy@nst.dk
- DN (Lokal): dnthy-sager@dn.dk
- DN: dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal: Thisted@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland: dbf.oestjylland@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbundet: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet: fr@friluftsradet.dk
- Kystdirektoratet: kdi@kyst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Fiskerikontrollen i Nykøbing Mors: inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
- Museum Thy: ark@museumthy.dk

Thisted kommune
Att.: Plan og miljø

Nationalpark Thy
Vesterhavsgade 168
7700 Thisted

Tlf.: 22 22 16 65
CVR: 32995462
EAN: 5798000860568

jepil@danmarksnationalparker.dk
www.nationalparkthy.dk

Ref. JEPIL
Den 05. marts 2025

Ansøgning om landzonetilladelse, tilladelse fra vandløbsloven samt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 og fredningen "Lyngby – Flade Sø" til naturforbedrende projekt på matr. 30a og 9 Ørum Klitter, Ørum

Nationalparkfond Thy ansøger hermed på vegne af lodsejere, hhv. Thorning Ejvind Christensen og Naturstyrelsen Thy om landzonetilladelse, tilladelse fra vandløbsloven samt dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 og fredningen "Lyngby Flade Sø" til et naturforbedrende projekt med naturlige vandbalance og udtagning af landbrugsarealer på matriklerne 30a og 9 Ørum Klitter, Ørum, vest for Kropbakker. (Fuldmagt fra lodsejere, samt hydrologiske notater er vedhæftet den fremsendte mail).

Baggrund

Projektet er et samarbejde mellem Thorning Christensen (lodsejer), Naturstyrelsen Thy (lodsejer) samt Nationalparkfond Thy som led i implementeringen af Nationalparkplan 2022-28 for Nationalpark Thy. Oprindeligt var Thisted Kommune også en del af projektet gennem LIFE-REDCOHA, men grundet problemstillinger med udbetaling af kompensationer til lodsejere blev projektet udskudt til efter afslutningen af LIFE-REDCOHA, hvorfor Thisted Kommune desværre ikke længere er en partner i projektet. Tilbage i 2017 udarbejdede Bangsgaard og Paludan et notat, der beskrev mulighederne for at forbedre de hydrologiske forhold i området. Dengang var der en række lodsejere i spil, der af forskellige årsager ikke længere ønsker at deltage i projektgennemførsel. En af de lodsejere ejer matrikel 6 Ørum Klitter, Ørum, der ligger opstrøms for projektområdet. Derfor er Envidan i 2025 blevet bedt om at udarbejde et notat, der beskriver mulighederne for at gennemføre et hydrologiprojekt, der ikke påvirker førnævnte matrikel. Førstnævnte notat vil danne basis for den sydlige del af projektet, mens sidstnævnte danner grundlag for den nordlige del. Begge notater er vedhæftet denne ansøgning.

Projektets formål er at skabe varige forbedringer for biodiversiteten på dels et areal, der tages ud af omdrift og dels på et afvandet hedeareal, hvilket er i overensstemmelse med lovgivningen knyttet til

nationalparken jf. Lov om nationalparker §§ 1 og 14 og Bekendtgørelse om Nationalpark Thy § 2; 1) og 2) samt § 3; 1). Forbedringen vil hovedsageligt ske gennem genskabelse af naturlig vandbalance samt etablering af paddeskrab. Projektområdet er ca. 22 ha. og indgår i oplandet til det beskyttede og oprindelige vandløb Grønslets Rende.

Projektet vil desuden understøtte forbedring af udbredelse og kvalitet af EU habitatnaturtyperne fugtig klitlavning (2190), klithede* (2140) samt grå/grøn klit* (2130) som alle er på udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 184, hvor i projektområdet er beliggende. Dertil vil projektet bidrage til at forbedre levevilkårene for bl.a. trane og tinksmed, som udgør udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 119, hvor i projektområdet også er beliggende.

Ud fra en gennemgang af kortmateriale, ser det ud til at arealet er blevet afvandet i forbindelse med opdyrkning i 1800-tallet, herunder formentlig også optimering af hedearealet i relation til fårehold på et tidspunkt, hvor der var svære livsvilkår for mennesker på egnen. Tidligere tiders brug af arealerne har ikke længere nogen økonomisk værdi, hvorfor det er glædeligt, at det er lykkedes at træffe frivillige aftaler med lodsejerne om i stedet at genskabe og forbedre naturen i området.

Projektbeskrivelse

Projektet indebærer følgende fem aktioner:

- *Etablering af fem paddeskrab på tidligere dyrket areal (der søges om landzonetilladelse samt dispensation fra fredningen til dette)*
- *Retablering af terræn ved lukning af ca. 1,4 km afvandingsgrøfter med naturlig hydrologi til følge (der søges om landzonetilladelse, tilladelse fra vandløbsloven samt dispensation fra NBL § 3 og fredningen)*
- *Etablering af lavning, som vil fungere som afværgeforanstaltning for at undgå påvirkning af private arealer sydøst for projektområdet. (der søges om landzonetilladelse samt dispensation fra NBL § 3 og fredningen)*
- *Udjævning af gammel plovfur (der søges om dispensation fra NBL § 3 og evt. fredningen)*
- *Udtagning af landbrugsarealer med tinglyst deklaration om den fortsatte forvaltning af arealet (der søges ikke dispensation eller tilladelse til dette)*

Samtlige tiltag ønskes gennemført i september-oktober 2025.

For projektoversigt samt beskyttelse se bilag 1 og 2.

Etablering af paddeskrab

Det ansøges at etablere fem paddeskrab på et i dag dyrket areal (se bilag 1). De vil få en gennemsnitsstørrelse på ca. 600 m², og vil blive etableret med meget fladt anlæg (minimum 1:5) vha. gravemaskine. Paddeskrabene skal være lavvandede med en maxdybde på ca. 0,5 m. Dette vil bl.a. tilgodese bilag IV-arterne strandtudse, spidssnudet frø og stor vandsalamander, som er registreret inden for artens spredningsafstand. Det opgravede materiale benyttes til tilkastning af grøfter. Såfremt der er overskydende materiale spredes det ud på det i dag dyrkede areal.

Retablering af terræn gennem lukning af afvandingsgrøfter

Grøfterne vil blive hævet til terræn med en gravemaskine på bælder, som udelukkende kører på den ene side af grøften. Balkerne ved grøfterne samt det opgravede materiale fra paddeskrabene og lavningen vil blive anvendt til at opfylde grøfterne. Arbejdet udføres i perioden september – marts for at mindske risikoen for at forstyrre sårbare paddearter i området.

Ved tilkastningen af den nord-sydgående grøft længst mod øst vil der ved start og slut af tilkastningen være et øget hydraulisk pres, da vandet dels skal "op" af den eksisterende grøft og tilbage ned i grøften igen. Disse punkter stensikres derfor med ralsten/bundsten, svarende til i alt ca. 3 m³.

Målet med retablering af terrænet ved grøftelukningerne er, at få skabt en naturlig vandbalance i området, som er blandt målsætningerne i Bekendtgørelse om Nationalpark Thy og Lov om nationalparker. Det forventes, at der fortsat vil være hede på det § 3-beskyttede areal efter projektgennemførelsen, da området ligger på flyvesandsarealer på hævet havbund og der derfor vil være en stor afstrømning af vand gennem jordlagene. Herudover vil der forventeligt ske en forøgelse af hedearealet over tid på det tidligere opdyrkede areal. Det eksisterende hedeareal vil naturligvis blive fugtigere, herunder er der potentiale for, at arealer vil kunne udvikle sig til fugtige klitlavninger, som i EU er i tilbagegang både areal- og kvalitetsmæssigt.

Lukningen af grøfterne vil over tid medføre en øget biodiversitet i form af planter, mosser, padder, flagermus, insekter m.m.

På bilag 3 og 4 ses afvandingsforhold for henholdsvis før og efter projektgennemførelse.

Sommervandstanden forventes kun marginalt at ændre sig ift. den nuværende situation, mens den gennemsnitlige vandstand i efterår, vinter og forår vil være mere terrænnær. Terrænforholdene viser enkelt lavninger i området, hvor der kan dannes fugtige klitlavninger eller eksisterende klitlavninger kan med retableringen igen blive større.

For flere detaljer, se de vedhæftede hydrologiske forundersøgelser.

Etablering af lavning som afværgeforanstaltning

Afværgeforanstaltningen etableres som en omlægning af vandingssystem 2 i et nyt terrænnært skrab på matr.nr. 30a startende i kote 11,20 m (se bilag 1). skrabet føres i et ca. 80 m langt terrænnært skrab mod vest ind på matr.nr. 30a, Ørum Klitter, Ørum til udløb på terræn. Herfra vil vandet løbe diffust på terrænet mod syd. Over tid vil der kunne skabes egentlige render i terrænet. Skrabet vil blive ca. 1.800 m² og vil have en dybde på ca. 0,2 m under terræn og følge den eksisterende terrængradient i området.

Afrømningen af græstørven vil blotlægge det underliggende sand-/jordlag, som vil fungere som levested for en lang række af områdets særegne arter. Det afgravede materiale vil blive brugt til tilkastning af grøfter og eventuelt overskydende materiale spredes ud på det dyrkede areal.

For flere detaljer, se den vedhæftede hydrologiske forundersøgelse (2025) punkt 3.1.2.

Udjævning af gammel plovfur

Langs projektområdets nordlige grænse er der en meget tydelig plovfur, som ønskes udjævnet, så projektområdet "smelter" bedre sammen med de omkringliggende arealer. Udjævningen vil ske med en

gravemaskine, der blot vil jævne plovfuren med det materiale, der er på sydsiden af furen. Furen er ca. 15 cm dyb og fremtræder som et unaturligt element i landskabet.

Udtagning af landbrugsarealer med tinglyst deklaration om den fortsatte forvaltning af arealet

For at fremtidssikre de naturforbedrende tiltag, vil der blive tinglyst en række råderetsindskrænkninger på arealet, der er bindende for nuværende såvel som fremtidige ejere.

Ansøgers begrundelse for at der bør meddeles dispensation

- Jf. Lov om nationalparker (LBK nr. 120 af 26/01/2017) §1 (1-3) skabes større sammenhængende naturområder af national og international betydning, naturens kvalitet og mangfoldighed styrkes, samtidig med, der skabes mulighed for fri dynamik.
- Jf. § 2; 1 og 2 er formålet med Nationalpark Thy at bevare, styrke og udvikle naturen, dens kontinuitet, sammenhæng og frie udvikling, især for de nationalt og internationalt værdifulde klit- og klithedelandskaber og næringsfattige søer og vådområder, samt at bevare og forøge den biologiske mangfoldighed af naturligt hjemmehørende arter i plantagerne og på de dyrkede arealer.
- jf. § 3; 1 i Bekendtgørelse om Nationalpark Thy (BEK nr. 866 af 27/06/2016) er følgende målsætning lagt til grund for udviklingen af Nationalpark Thy: "de væsentligste naturtyper som strande, klitter, klitheder(...) og søer skal bevares, og deres udbredelse, kvalitet og mangfoldighed styrkes. De skal beskyttes mod tilgroning, afvanding, næringsstoftilførsle, invasive arter m.v. og udvikles til at blive bæredygtige og dynamiske økosystemer med naturlig vandbalance mv."
- Projektet som helhed vurderes af ansøger at være naturforbedrende.
- Projektet må forventes at bidrage til større udbredelse og bedre kvalitet af bl.a. klitlavninger, som på europæisk plan er i tilbagegang (habitatnaturtype 2190).
- Der er tidlige meddelt mange dispensationer fra NBL § 3 til projekter tilsvarende dette, bl.a. som led i REDCOHA-LIFE (LIFE12 NAT/DK/001073), hvor resultaterne er meget gode (se afsnittet her under "Tidligere erfaringer med lignende projekter").
- Sløjfningen af grøfterne vil give en mere jævn, naturlig afstrømning fra området og vil sandsynligvis mindske udledningen af de store mængder okker, der er i systemet.

Tidligere erfaringer med lignende projekter

Der er de seneste ca. 10 år blevet lukket rigtigt mange afvandingsgrøfter på hedearealerne i Nationalpark Thy. Ifm. LIFE-projektet REDCOHA er størstedelen af tidligere afvandingsgrøfter på hederne blevet kastet til på de statsejede arealer, der ikke grænser op til privatejede arealer. Samlet set er der i hele projektet (der også involverer områder uden for Nationalpark Thy genskabt naturlige vandstandsforhold på knap 300 ha klit- og hedeområder). Her kan nævnes afvandingsgrøfter ved Istrup, som har fået vandet tilbage til terræn (men ikke over), det samme gør sig gældende på arealer på Vangså Hede, Lyngby Hede, Messingtoft Sande og arealerne lige vest for nærværende projekt. Der er altså gode erfaringer med denne form for grøftelukninger. I REDCOHA's afrapportering fremhæves det, at der er skabt forbedrede forhold for klitnaturtyperne 2120, 2130, 2140 og 2190. De positive effekter skyldes især de strukturelle forandringer i projektet, selvom de fulde effekter først vil indtræde efter flere år.

Påvirkning på Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Projektet er beliggende inden for Natura 2000-område nr. 43 "Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg" (H184 og F119).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 184		
Naturtyper:	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Grårisklit (2170)
	Klitlavning (2190)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Stilkeke-krat (9190)	
	Arter:	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 119		
Fugle:	Trane (Y)	Tinksmed (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Potentielle bilag IV-arter inden for projektområdet		
Arter:	Vandflagermus	Troldflagermus
	Odder	Markfirben
	Stor vandsalamander	Spidssnudet frø
	Strandtudse	

Påvirkning på naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 43

Projektområdet indeholder flere af de listede habitatnaturtyper, her i blandt grå/grøn klit, klithede og klitlavninger. Et af projektets formål er netop at udvide og forbedre tilstanden for disse habitatnaturtyper. Dette vil ske ved at etablere naturlige vandbalancer og skrab samt udtagning af landbrugsarealer. Udtagningen af landbrugsarealer vil mindske næringsstofbelastningen til de eksisterende naturområder samt bidrage til, at naturområderne får mulighed for at sprede sig til de tidligere dyrkede arealer. Ud over de tre nævnte naturtyper er målet med området, hvorpå projektet foretages, at skabe en mosaik af bl.a. de naturtyper, som er listet ovenfor. Derfor vurderer ansøger, at projektet har en positiv påvirkning på de naturtyper på udpegningsgrundlaget, som ligger inden for projektområdet.

Gennem projektet etableres paddeskrab og der genskabe naturlige vandstandsforhold på arealet. Disse tiltag vil forbedre både fouragerings- og yngleområder for stor vandsalamander. Derfor vurderer ansøger, at projektet vil have en positiv effekt på arten.

Det er ansøgers vurdering, at trane og tinksmed begge vil blive positivt påvirket af projektet, da projektet både vil forbedre arternes yngle- og fourageringsforhold gennem etablering af naturlig vandbalance samt udtagning af dyrkede arealer.

Påvirkning på de listede bilag IV-arter

Odder kan forekomme på arealet. Arealet får flere lavninger med forskellige padder, som odder kan fouragere på. Derfor vurderer ansøger, at projektet vil have en svag positiv effekt på odderen.

Vandflagermus overvintrer i kalkgruber, bunkere og andre frostfrie steder under jorden. Om sommeren har vandflagermus hovedsageligt ophold i gamle hule træer. Da projektområdet ikke indeholder nogle af de ovennævnte habitater, vurderer ansøger, at projektet vil have en neutral påvirkning på vandflagermus.

Troldflagermus findes både om vinteren og sommeren i huse og gamle hule træer. Da projektområdet ikke indeholder disse habitater, vurderer ansøger, at projektet vil have en neutral påvirkning på troldflagermus.

Spidssnudet frø er i området. Gennem projektet etableres der paddeskrab, som spidssnudet frø både kan fouragere og yngle i. Derfor vurderer ansøger, at projektet vil have en positiv effekt på arten.

Strandtudse er registreret inden for artens spredningsafstand. Derfor er håbet, at de nyetablerede skrab samt de naturlige vandstandsforhold vil kunne danne rammerne for en ny ynglelokalitet for strandtudsen. Ansøger vurderer, at projektet vil have en positiv påvirkning på strandtudse.

Markfirben er kendt fra området, og ansøger forventer, at projektet vil have en positiv påvirkning på arten, da landbrugsarealer tages ud af drift, og der blotlægges åbne sandflder, som kan fungere som fouragering-, rast- og yngelområde for arten.

Stor vandsalamander er vurderet i afsnittet ovenfor.

Samlet vurdering

Ansøger vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil have en væsentlig påvirkning på leve- eller ynglesteder for nogen af de listede bilag IV-arter, samt at den økologiske funktionalitet for arterne og naturtyperne forbedres, eller bevares på minimum samme niveau.

Ansøger vurderer ligeledes, at projektet ikke vil forårsage en væsentlig påvirkning på naturtyperne eller arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 43, men skaber bedre økologisk sammenhæng i området til gavn for flere af de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget.

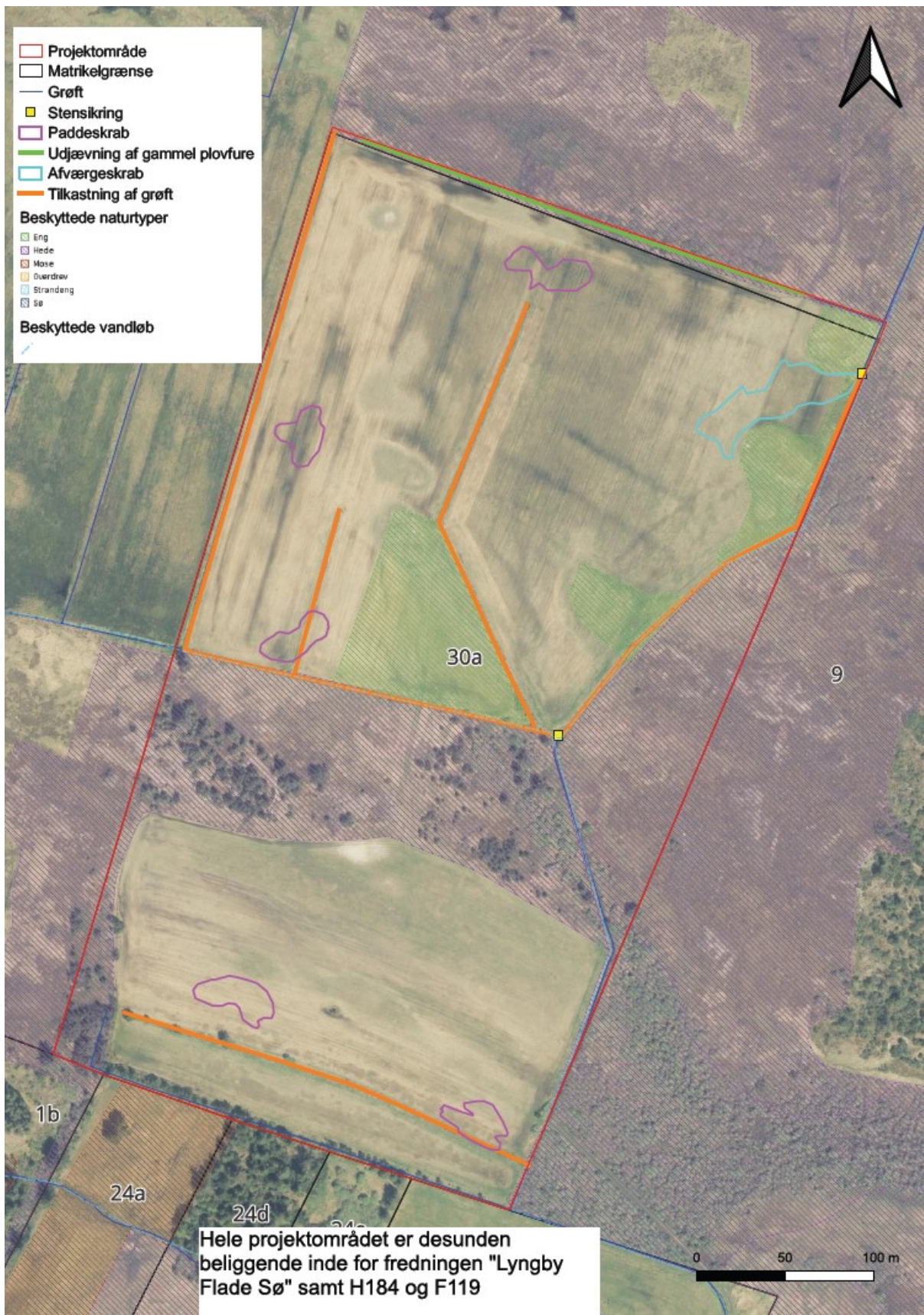

Bilag 1 – projektoversigt

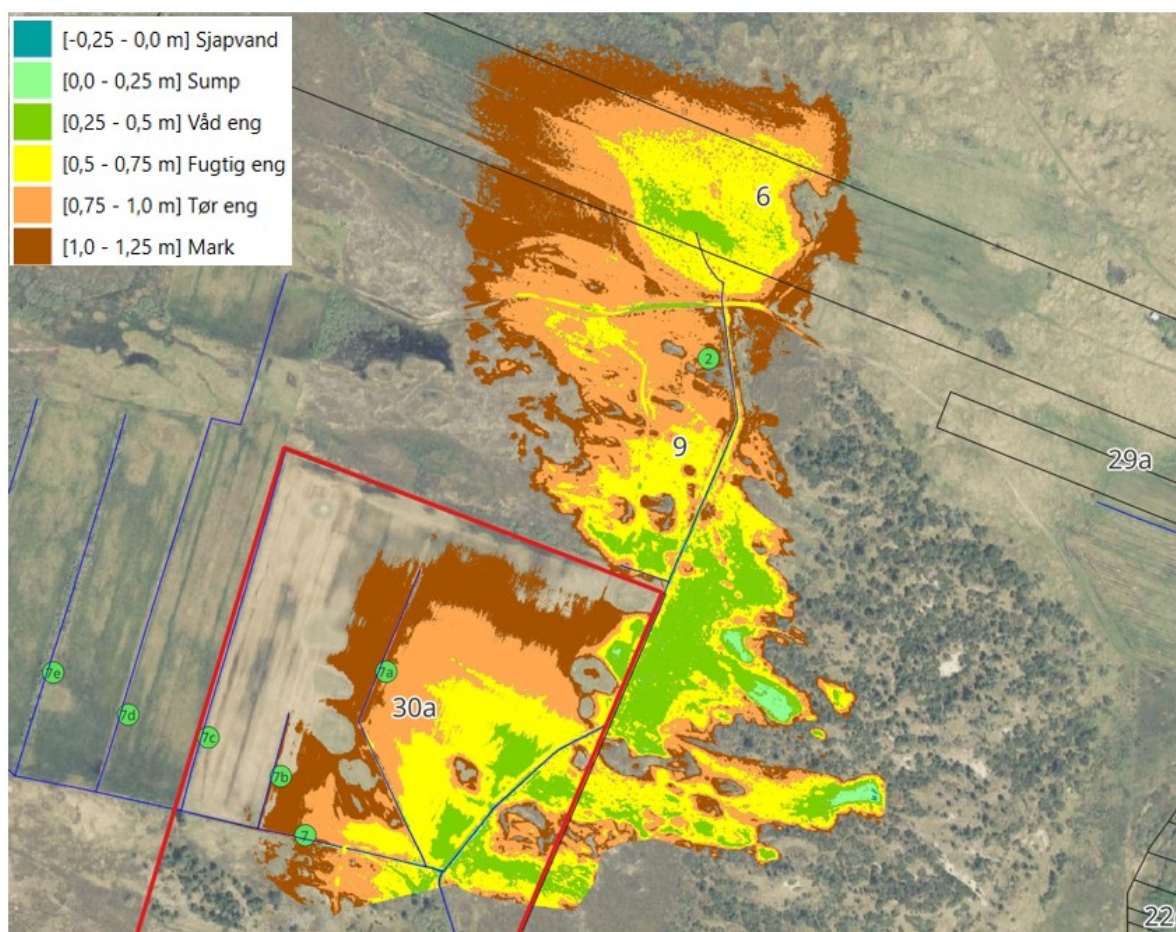

Bilag 2 – projektoversigt samt beskyttelser

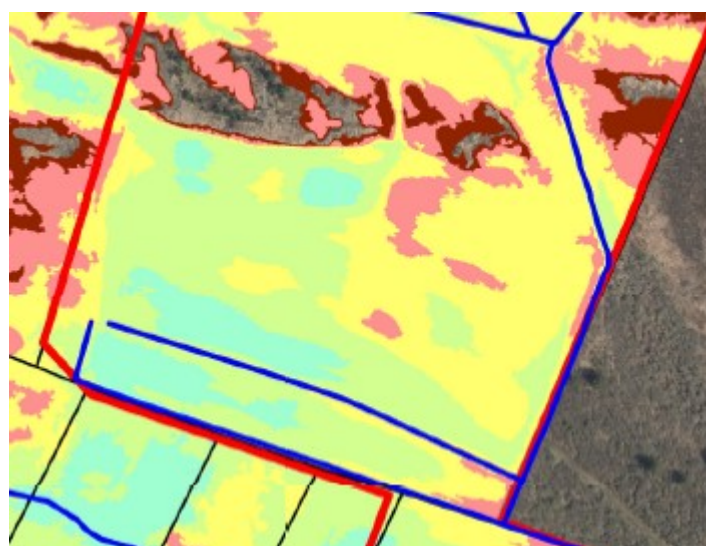

Bilag 3.1 – Beregnet afvandingstilstand ved nuværende forhold (nord) – fra rapport 2025

Bilag 3.2 – Beregnet afvandingstilstand ved nuværende forhold (syd) – fra rapport 2017

Signaturforklaring

- Målområde / projektområde
- Vandløb og grøfter

- Matrikler med nummer

Afvandingskategorier

- Tørt (drændybde 1,00 - 1,25 m)
- Tør eng (drændybde 0,75 - 1,00 m)
- Fugtig eng (drændybde 0,50 - 0,75 m)
- Våd eng (drændybde 0,25 - 0,50 m)
- Sumpet (drændybde 0 - 0,25 m)
- Vand i terrænoverfladen

Projekt:

Hydrologisk undersøgelse, Grønslets Rende

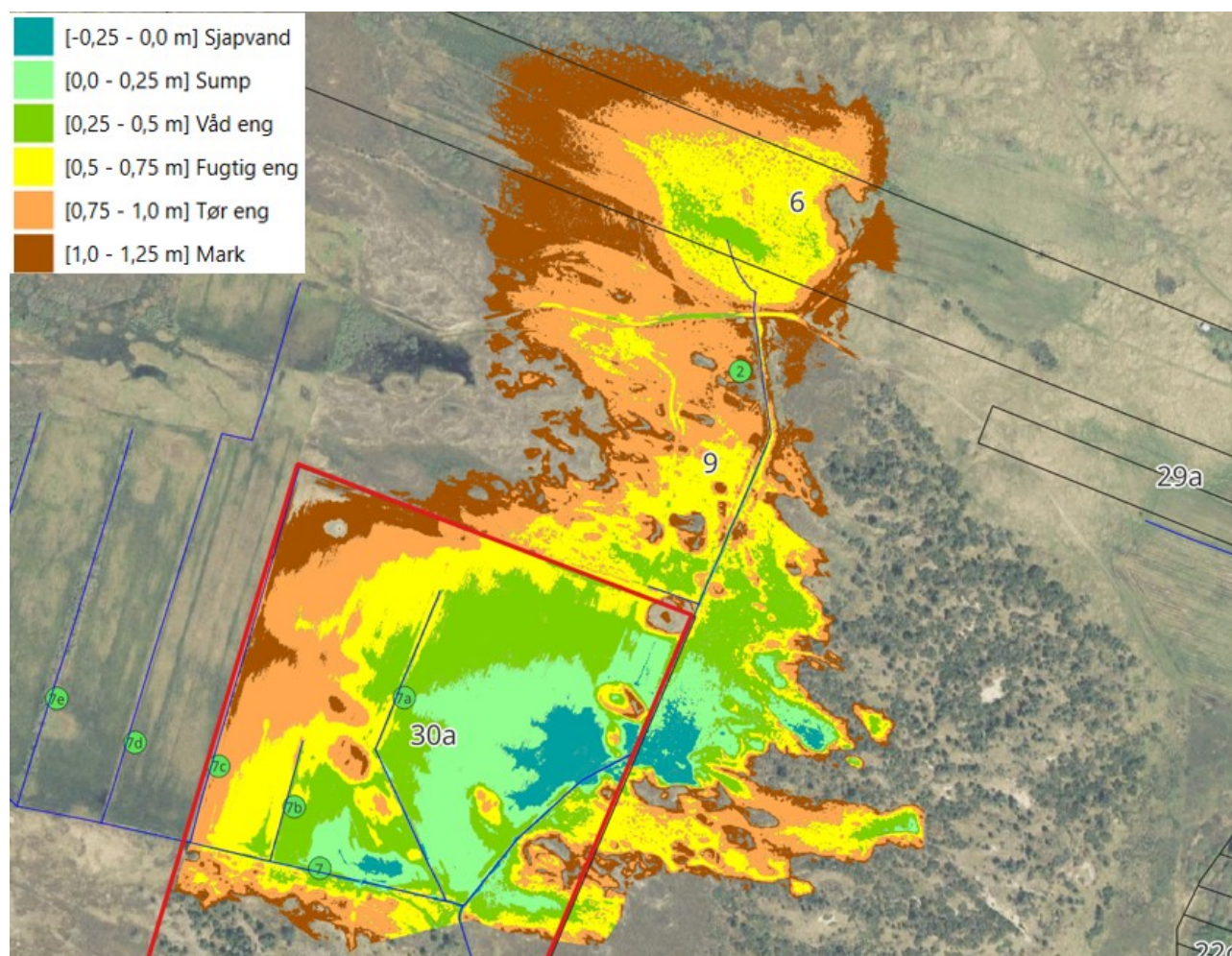
Titel:

Nuværende afvandingsforhold

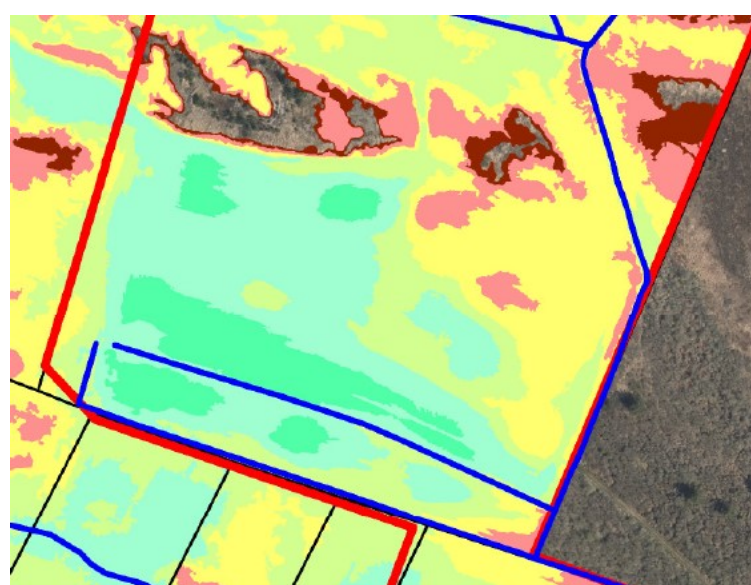
Bilag nr: 2	Version nr.: 1	Copyright baggrundskort: SDFE
Udarbejdet: CP	Kontrol: NP	Dato: 04-09-2017 Mål 1:6.000 (A3)

Bilag 4.1 – Beregnet afvandingstilstand ved de projekterede forhold (nord) – fra rapport 2025

Bilag 4.2 – Beregnet afvandingstilstand ved de projekterede forhold (syd) – fra rapport 2017

- Signaturforklaring
- Målområde / projektområde
 - Vandløb og grøfter
 - Matrikler med nummer
- Afvandingskategorier
- Tørt (drændybde 1,00 - 1,25 m)
 - Tør eng (drændybde 0,75 - 1,00 m)
 - Fugtig eng (drændybde 0,50 - 0,75 m)
 - Våd eng (drændybde 0,25 - 0,50 m)
 - Sumpet (drændybde 0 - 0,25 m)
 - Vand i terrænoverfladen

Projekt:
Hydrologisk undersøgelse, Grønslets Rende

Titel:
Fremtidige afvandingsforhold - hovedforslag

Bilag nr.: 5	Version nr.: 1	Copyright baggrundskort: SDFE
Udarbejdet: CP	Kontrol: NP	Dato: 06-09-2017 Mål 1:6.000 (A3)